

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΦΡΑΓΚΟΙ

ΑΩ, εις την ώραίαν αὐτήν χώραν, τὴν πλουσιοπαρόχως ὑπὸ τῆς φύσεως προικισθεῖσαν ἐγεννήθησαν οἱ φαστιῆρες τῆς διανοίας. Ἐδῶ τὰ γράμματα, ἐδῶ αἱ τέχναι, ἐδῶ αἱ ἐπιστήμαι ἐκαλλιεργήθησαν καὶ προήχθησαν. Ἐπὶ δὲ τὸν ἔμπλεον φωτὸς καὶ χάριτος Ἀθηναϊκὸν οὐρανὸν αἱ ώραίαι τέχναι ἐφθασαν εἰς ἀκρότατον βαθμὸν τελειότητος. Αἱ ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ὡς φωτοβόλοι φάροι κατηύγασαν τὴν Ἀσίαν ἅπασαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κατέστη ἡ παγκόσμιος τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς παιδείας γλῶσσα. Ὅτε δὲ αἱ Ῥωμαϊκαὶ λεγεῶνες κατεσκήνωσαν ἐν Ἑλλάδι, οἱ νικηταὶ ἀναγνωρίζοντες τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἡττηθέντων, αὐτοὺς προσέλαβον διδασκάλους καὶ νοσητάς τοῦ νέου αὐτῶν κράτους, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη μετεκομίσθη εἰς Ῥώμην.

Ὅποια ὄμως διδασκάλια ἀνιπέδωκαν κατόπιν οἱ ἀγνώμονες εἰς τὴν γαλουχήσαν αὐτοὺς μητέρα; Τὸν σταυρὸν ἀνὰ χεῖρας φέροντες καὶ ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐλευθερωτῶν τῆς ἀγίας Γῆς, ἀντὶ νὰ ἐξουτώσωσι τοὺς Σαρακηνοὺς, ὤρμησαν ὡς λύκοι εἰς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις καὶ κατέσφαξαν καὶ ἠρήμωσαν καὶ ἐλεηλάτησαν τοὺς εὐεργέτας, τοὺς ξενίσαντας, τοὺς ἀδελφούς των χριστιανούς. Ἐλουσαν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐντὸς τοῦ αἵματος καὶ διενειμάντο ἀλλήλοις οἱ ἄνομοι σταυροφόροι τὰς εὐφρόους καὶ ἀκμαζούσας ἑλληνικὰς χώρας!

Ὅτε δὲ βραδύτερον αἱ ὀρδαὶ τοῦ Ὀσμᾶν ἐξεχύθησαν εἰς τὴν κατασπαραχθεῖσαν ὑπὸ τῶν φράγκων Ἑλλάδα, οὐδεὶς αὐτῶν ἐκινήθη νὰ τὴν βοηθήσῃ. Καὶ ὄμως οἱ ἐκ τοῦ Βυζαντίου φυγάδες Ἕλληνες μετέφερον πάλιν τὰ φῶτα εἰς τοὺς ἀγνώμονας φράγκους καὶ ἀντὶ ὀλίγου ξηροῦ ἄρτου μετέδωκαν εἰς αὐτοὺς πολιτισμὸν καὶ σοφίαν. Δις λοιπὸν οἱ Ἕλληνες ἐξύπνισαν τοὺς λαοὺς τῆς Ἑσπερίας ἀπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ἀμαθείας. Καὶ ὄμως τολμᾶσι σήμερον αὐτοὶ νὰ χλευάζωσιν ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους τῶν διδασκάλων των, ἡμᾶς, ὅτινες διὰ τοῦ ὑπέρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος ἀπεδείξαμεν, ὅτι οὔτε κατὰ τὸν ἠρωτισμὸν, οὔτε κατὰ τὴν φιλοπατρίαν, οὔτε κατὰ τὴν φιλομάθειαν καὶ τὴν καλαισθησίαν εἰμῶθα ὑποδεέστεροι τῶν πατέρων μας. Ἐπιδεικνιῶντες δ' ἀκαίρως ψευδευφῦναν, κατεργαρεύονται οἱ κύριοι οὗτοι τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ πλάττοντες μύθους καὶ παραμορφοῦντες τὰ γεγονότα, ὑβρίζουσι διὰ τοῦ τύπου καὶ κατασκευοφαντοῦσιν ἀνάνδρως.

Λέγουσι μεταξύ ἄλλων ἡμᾶς μικρούς, ἀλλ' οἱ μικροὶ ἡμεῖς ἐκ θε-

μελίων διεσεύσαμεν τὸν Μωαμεθανικὸν κολοσσόν, πρὸ τοῦ ὁποίου συνεπτύσσοντο δουλικώτατα ἐπὶ δύο καὶ πλέον αἰῶνας οἱ τότε ἰσχυροὶ τῆς γῆς. Ἡμεῖς οἱ μικροὶ ἐσεβάσθημεν τὰ ὠραία ἔργα τῆς τέχνης, τὰ ὅποια οἱ λοιθαροῦντες ἡμᾶς ἐκολόβωσαν διὰ τὰ μετακομίσωσιν εὐκολώτερον ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύσῳ εἰς τὰς πατρίδας των. Κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας φραγκικαὶ χεῖρες ἐθράυσαν τὰς κεφαλὰς τῶν ὠραιότερων μας ἀγαλμάτων καὶ μὲ ξένην ἰδιοκτησίαν ἐστόλησαν τὰ μουσεῖά των. Φραγκικαὶ σφαῖραι συνέτριψαν τῶν περικαλλεστάτων ναῶν μας τὰ ἀετώματα καὶ τοὺς κίονας, καὶ φραγκικὴ βόμβα ἀντιτάξε καὶ κατέστρεψε τὸ ἀριστούργημα, τὸ ὁποῖον ἐσεβάσθησαν οἱ βαρβαρότεροι τῆς οἰκουμένης λαοί.

Ὁ Φραγκίσκος Μοροζίνης, ὁ κακὸς οὗτος τῆς Ἑλλάδος δαίμων ὁ κατεργημάσας τὴν Πελοπόννησον, ἀπεθανάτισε τὸ ὄνομά του ὡς ἄλλος Ἡρόστρατος, διότι μία βόμβα τῶν τηλεβόλων του ἐκρήμυνσε τὸν Παρθενῶνα. Φρίττει ἀληθῶς ὁ ἀναγινώσκων τὸ ἡμερολόγιόν του καὶ ἀπορεῖ πῶς εὐρέθη ἄνθρωπος νὰ καταστρέψῃ τὴν Ἀκρόπολιν μὲ τόσην ἀδιαφορίαν καὶ χωρὶς καμμίαν ἀνάγκην ἐπείγουσαν. Διότι γνωστὸν εἶναι ὅτι πρὸ τῆς προσβολῆς εἶχεν ἀποφασισθῆ ἡ ἐγκατάλειψις τῆς πόλεως. Κατέστρεψε λοιπὸν τὸν Παρθενῶνα, ἠπάτησε τοὺς εἰς αὐτὸν πιστεύσαντας Ἀθηναίους, οἵτινες βλέποντες ὅτι ἐγκατελείποντο εἰς τὴν μαρινῶδη ἐκδικήσιν τῶν Τούρκων ὑπὸ τοῦ νομιζομένου ἐλευθερωτοῦ, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐκπατρισθῶσι πανδημεὶ ἐν ἐσχάτῃ γυμνότητι καὶ ἀπογνώσει ἀφοῦ δ' ἠρήμωσε τὴν πόλιν καὶ καθ' ἣν στιγμήν ἀπεχώρει, ἀνεβίβασεν ἐργάτας ἐπὶ τοῦ κατακεραματισθέντος Παρθενῶνος διὰ ν' ἀποσπάσῃ ἐν τῶν καλλίστων συμπλεγμάτων τοῦ ἀετώματος καὶ ἀποστείλῃ ὁ ἱερόσυλος εἰς Βενετίαν ὡς λάφυρον. Ἄλλ' ὅτε ἤρχισεν ἡ σμίλη νὰ εἰσδύῃ μεταξὺ τῶν πλακῶν, τὰ μαρμάρια ἐκεῖνα σώματα, ὡς εἰ ἐμψυχωθέντα ἐκ τῆς ἐπαφῆς τῶν βεβήλων χειρῶν, ἐξέφυγον ἀπὸ τοῦ ἀετώματος καὶ καταπεσόντα ἀπὸ τοῦ τεραστίου ἐκείνου ὕψους κατεσυντρίβησαν. Ὁ δὲ Ἑνετὸς ἀρχιστράτηγος νομίζετε ὅτι ἐλυπήθη διὰ τοῦτο, ἢ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν σύγκλητον μετὰ δέους καὶ συγκινήσεως τὴν καταστροφὴν; Κρίνατε ἐκ τοῦ ἀγγέλματός του . . . «μόλις ἀνεσήμωσαν τοῦ ἀετώματος τὸ ἐπιστέγασμα, κατέπεσαν ὄλα κάτω ἀπὸ τὸ μέγα ἐκεῖνο ὕψος, καὶ θαῦμα εἶναι ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐργατῶν ἐπληρώθη».

Ταῦτα λοιπὸν ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Μοροζίνη, τοῦ Δόγη τῆς Βενετίας καὶ χωρὶς καμμίαν μάλιστα ἀνάγκην. Ἰδωμεν δὲ τώρα πῶς ἐφέρθησαν οἱ ἐμπαίζόμενοι Ἕλληνες τοῦ 1821 πρὸς τὸν αὐτὸν τοῦτον Παρθενῶνα, ἀλλ' ἠκρωτηριασμένον πλέον, κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.

Τεσσάρων αἰῶνων δουλείας μῖσος ἐκόχλαξεν εἰς τὰ στήθη των' οἱ ἄλλοτε ταπεινοὶ καὶ τοὺς κολάφους τῶν τυράννων ἀγογγύστως δεχόμενοι ραγιάδες εἶχον θραύσει πρὸ ἑνὸς ἔτους τὰς ἀλύσεις των, καὶ ἔνοπλοι ἐπολιώρουν τοὺς περιδεεῖς Τούρκους, τοὺς πρῶην αὐθέντας

των, ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηναίων δὲν ὑπελείπετο παρὰ ἐλαφροῦς βομβαρδισμὸς διὰ τὰ τοὺς ἐξαναγκάσει νὰ παραδωθῶσι, καὶ ὁ γάλλος ταγματάρχης Βουτιῆ ζητεῖ ὄπλους ἀπὸ τὴν προσωρινὴν τῆς Ἑλλάδος Κυβέρνησιν. Ἰδοὺ τότε τί πρὸς αὐτὸν ἀπήντησαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Σωκράτους, τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Φειδίου . . . «ἡ ὑποταγὴ τῶν Ἀθηναίων θὰ σὲ δοξάσῃ, δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῆς ὅτι ἐντὸς τῆς Ἀκροπόλεως περιλείονται τὰ πολύτιμα λείψανα τῆς ἀρχαιότητος, τὰ ὅποια ὁ πανδαμάτωρ χρόνος δὲν ἤδυνήθη νὰ καταστρέψῃ· φείδου, χάριν τῆς πρὸς τὰ καλὰ ἀγάπης, τῶν ἀριστουργημάτων τῶν ἡμετέρων προγόνων ὡς εὐχηθῶμεν δὲ τῇ Ἀθηνᾷ νὰ προφυλάξῃ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τὸν ναὸν αὐτῆς». (1)

Τοιαῦται λέξεις κατὰ τοσοῦτον κρισίμους στιγμὰς ἐκστομιζόμεναι πρέπει νὰ χαράσσονται δι' ἀνεξιτήλων γραμμάτων εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας, διὰ τὰ χρησιμεύωσιν ὡς φῖμωτρον κατὰ τῶν συκοφαντῶν.

Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Φίλιπτε Κύριε Ἀρσένη,

Ὁ ποιητὴς τοῦ χαρισιότατου καὶ τρυφεροῦ ποιηματίου, τὸ ὅποιον σὰς ἐγκλείω εἰς τὸ γράμμα μου αὐτό, — στιχοπλῆκος πολλὰ ὑποσχόμενος — εἶναι . . . ἄνευ περιστροφῶν ἀξιοματικὸς τοῦ Βασίλ. Ναυτικοῦ ἐκ τῶν νεωτάτων. Παρὰ τὴν φαιδρὰν ἡλικίαν του ὅμως καὶ τὰς δύο χροσὰς λαοφίλιας ποῦ φέρει ἐπὶ τῶν χειρῶν τῆς στολῆς του, μὲ τὴν στρατιωτικὴν του μόρφωσιν τὴν πλήρη, συμβιβάζει καὶ ποιητικὴν φύσιν τὰ μάλιστα ἀνεπτυγμένην. Εἰς τὰ πλήρη ἐμπνεύσεως δοκίμιά του, διαφαίνεται παρὰ τὸν χαρίεντα στιχογενὸν, ὁ ποιητὴς, ὅστις, ἔχω τὴν πεποίθησιν, θὰ δύναται μίαν ἡμέραν νὰ ἀξιώσῃ περισσότερα

Χρειάζονται κόποι βέβαια πρὸς τοῦτο μεγάλοι, ἀλλὰ δι' ἕνα ναυτικόν, νέον μάλιστα, τί εἶνε οἱ κόποι! Διὰ τὸν «Ἐρωτα», πιστεύω ὅτι μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν ἀναγνωστῶν τοῦ ἔργου σας — καὶ τοιοῦτοι εἶναι βέβαια ὅλοι οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ποικίλης Στῶσ» — δὲν θὰ ὑπάρξῃ δευτέρα γνώμη.

Μένω ὁ δικός σας

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΎΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Τὰ γλυκοζυμαμένα τὰ φαρμάκια σου
Τᾶχα ἀκουστὰ καὶ τᾶξερα παμπόνηρο
Καὶ φυλαγόμενον ἀπ' τὰ παιγνιδάκια σου
Κ' ἔτρεμα ὅταν σᾶβλεπα καὶ σ' ὄνειρο.

Ἀπείραχτος θαρροῦσα ἀπὸ τὰ βέλη σου
Πῶς θᾶμεινα γιὰ πάντα κ' ἐφαντάστηκα
Ὅτι δὲ θὰ γνωρίσω ἐκεῖδ τὸ μέλι σου
Ὅμως, ἀλλοίμονό μου! ἔστυλάστηκα.

Τώρα, σάφινω τῇ ζωῇ μου, βιάστα τη,
Σηλάβος σου θέλω νᾶμαι μέσ' στὰ βᾶσανα,
Ἐρωτα, στήν προή σου ἀπὴ τὴν ἄστατη
Ἐξῆς ἀληθινὰ καὶ πρωτανάσανα.

MARCO POLO

(1) Memoires du colonel Voutier sur la guerre actuelle des Grecs. p. 239.